CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA

Rodzaj dokumentu:	**Zasady oceniania rozwiązań zadań**
Egzamin:	**Egzamin maturalny**
Przedmiot:	**Historia**
Poziom:	**Poziom rozszerzony**
Formy arkusza:	MHI-R1_1P-202, MHI-R1_2P-202, MHI-R1_3P-202, MHI-R1_4P-202, MHI-R1_7P-202, MHI-R1-Q1P-202
Termin egzaminu:	Termin dodatkowy – czerwiec 2021 r.
Data publikacji dokumentu:	2021 r.

Uwagi:
Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne, spełniające warunki zadania.

Zadanie 1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021[1]	
Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego […].	2. Cywilizacje Bliskiego Wschodu. Zdający: 2) charakteryzuje strukturę społeczeństwa i system wierzeń w Egipcie. (G)

Zasady oceniania
1 pkt – za prawidłowe wyjaśnienie z odwołaniem do obu źródeł.
0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie
Władza faraona w starożytnym Egipcie miała charakter boski (pochodziła od bogów). Potwierdza to źródło 1., w którym Amenhotep II jest przedstawiony jako ten, któremu władzę nad całym światem powierzył bóg Ammon. Podobnie na ilustracji rzeźby (źródło 2.), faraon Mykerinos jest ukazany jako równy bogom i cieszący się ich uznaniem (bogini Hathor trzyma go za rękę).

Zadanie 2.1 (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	I. Starożytność. 4. Społeczeństwo, życie polityczne i kultura starożytnego Rzymu. Zdający: 1) charakteryzuje przemiany ustrojowe i społeczne w Rzymie republikańskim i w cesarstwie rzymskim.

Zasady oceniania
1 pkt – za prawidłowe wyjaśnienie różnicy.
0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

[1] Załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz.U. poz. 493, z późn. zm.).

Przykładowe rozwiązanie
Cezar walcząc o władzę i chcąc zmienić ustrój państwa na monarchiczny nie docenił nienawiści Rzymian do monarchii oraz siły arystokracji; August utrzymywał pozory republiki, nie wywyższał się, używał skromnego tytułu princepsa [pierwszego senatora], odwoływał się do senatu.

Zadanie 2.2 (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego […].	I. Starożytność. 4. Społeczeństwo, życie polityczne i kultura starożytnego Rzymu. Zdający: 1) charakteryzuje przemiany ustrojowe i społeczne w […] i w cesarstwie rzymskim.

Zasady oceniania
1 pkt – za podanie dwóch prawidłowych nazw.
0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
August – pryncypat
Dioklecjan – tetrarchia

Zadanie 3. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego […].	I. Starożytność. 4. Społeczeństwo, życie polityczne i kultura starożytnego Rzymu. Zdający: 2) opisuje zmiany w położeniu religii chrześcijańskiej w państwie rzymskim (od religii prześladowanej, poprzez tolerowaną, do panującej).

Zasady oceniania
1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do symboliki wybranej monety.
0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
Rozstrzygnięcie: C
Przykładowe uzasadnienie: *Edykt mediolański wprowadzał tolerancję religijną w cesarstwie rzymskim – na monecie oznaczonej literą C jest zaprezentowany symbol chrześcijański, tzw. chrystogram złożony z dwóch pierwszych greckich liter słowa Chrystus (X, P).*

Zadanie 4. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego […].	II. Średniowiecze. 1. Bizancjum i Zachód a świat islamu. Zdający: 1) charakteryzuje kręgi kulturowe: łaciński, bizantyjski i arabski.

Zasady oceniania
1 pkt – za poprawną odpowiedź.
0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie
Św. Grzegorz w przytoczonej opinii zachęca, aby pogańskie obrzędy i miejsca kultu religijnego chrześcijaństwo przejęło na swój użytek, zyskując tym samym uznanie pogan dla nowej religii (mechanizm zastąpienia).

Zadanie 5.1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego […].	II. Średniowiecze. 3. Europa w okresie krucjat. Zdający: 2) charakteryzuje polityczne, społeczno-gospodarcze i religijne uwarunkowania oraz ocenia skutki wypraw krzyżowych do Ziemi Świętej […].

Zasady oceniania
1 pkt – za prawidłową ocenę wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do obu źródeł.
0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
Rozstrzygnięcie: *nie*
Przykładowe uzasadnienie: *Na mapie wszystkie państwa krzyżowców są zaznaczone jako lenna Królestwa Jerozolimskiego. W tekście jest opisana inna sytuacja – tylko Hrabstwo Trypolisu i Hrabstwo Edessy są w lennej zależności od Królestwa Jerozolimskiego, Księstwo Antiochii jest formalnie lennem Bizancjum.*

Zadanie 5.2. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego […].	II. Średniowiecze. 2. Europa wczesnego średniowiecza. Zdający: 4) charakteryzuje funkcjonowanie władzy, struktur społecznych i gospodarki w systemie feudalnym. 3. Europa w okresie krucjat. Zdający: 2) charakteryzuje polityczne, społeczno-gospodarcze i religijne uwarunkowania oraz ocenia skutki wypraw krzyżowych do Ziemi Świętej […].

Zasady oceniania
1 pkt – za poprawną odpowiedź.
0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
Feudalizm / system lenny

Zadanie 6. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	II. Średniowiecze. 2. Europa wczesnego średniowiecza. Zdający: 2) […] porównuje ideę cesarstwa karolińskiego z ideą cesarstwa Ottonów.

Zasady oceniania
1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem.
0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
Rozstrzygnięcie: *ottońskiej*
Przykładowe uzasadnienie: *Na miniaturze została przedstawiona w sposób symboliczny idea cesarstwa Ottona III, który chciał utworzyć uniwersalne cesarstwo chrześcijańskie złożone z czterech równoprawnych obszarów (Romy, czyli Italii; Gallii, czyli Francji; Germanii, czyli Niemiec i Sclavinii, czyli Słowiańszczyzny). W koncepcji karolińskiej Słowiańszczyzna nie była uwzględniona.*

Zadanie 7. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego […].	II. Średniowiecze. 5. Polska w okresie rozbicia dzielnicowego. Zdający: 3) charakteryzuje proces przezwyciężenia rozbicia politycznego ziem polskich, ze wskazaniem na rolę władców i Kościoła.

Zasady oceniania
1 pkt – za prawidłowe wyjaśnienie.
0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie
Na drzeworycie zostały przedstawione sceny związane z legendą męczeńskiej śmierci biskupa Stanisława, który – według tradycji – został zabity i poćwiartowany przez króla Bolesława Śmiałego. Jego ciało cudownie zrosło się, co stało się symbolem i zapowiedzią zjednoczenia ziem polskich w okresie rozbicia dzielnicowego w XIII wieku.

Zadanie 8.1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	II. Średniowiecze. 7. Polska w XIV–XV w. Zdający: 3) wyjaśnia międzynarodowe i wewnętrzne uwarunkowania związków Polski z Węgrami i Litwą w XIV–XV w.; 4) charakteryzuje i ocenia stosunki polsko-krzyżackie na płaszczyźnie politycznej, gospodarczej i kulturowej.

Zasady oceniania
1 pkt – za podanie dwóch prawidłowych nazw.
0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
- ziemia pomorska [Pomorze Gdańskie]
- ziemia chełmińska
- ziemia michałowska
- ziemia dobrzyńska

Zadanie 8.2. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
I. Chronologia historyczna. Zdający porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych; dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych. II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego […].	II. Średniowiecze. 7. Polska w XIV–XV w. Zdający: 3) wyjaśnia międzynarodowe i wewnętrzne uwarunkowania związków Polski z Węgrami i Litwą w XIV–XV w.; 4) charakteryzuje i ocenia stosunki polsko-krzyżackie na płaszczyźnie politycznej, gospodarczej i kulturowej.

Zasady oceniania
1 pkt – za poprawną odpowiedź.
0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
B

Zadanie 9. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	III. Dzieje nowożytne. 2. Europa w XVI–XVII w. Zdający: 2) wyjaśnia polityczne, gospodarcze, społeczne, kulturowe uwarunkowania i następstwa reformacji, opisując główne nurty i postaci; charakteryzuje reformę Kościoła katolickiego.

Zasady oceniania
1 pkt – za podanie po jednym przykładzie zalety i wady.
0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie
Zaleta: świadomy wybór króla przez elektorów jest lepszy, niż zdawanie się na zrządzenie losu w przypadku dziedziczenia tronu.
Wada: wybór obcego kandydata jest ryzykowny, gdyż nie znamy go dokładnie; nie można ocenić jego prawdziwych cech charakteru.

Zadanie 10. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	III. Dzieje nowożytne. 2. Europa w XVI–XVII w. Zdający: 6) opisuje następstwa rewolucji angielskich.

Zasady oceniania
1 pkt – za podanie prawidłowej nazwy wraz z wyjaśnieniem.
0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
Nazwa: rewolucja angielska
Wyjaśnienie: Podjęta przez parlament decyzja oznaczała zmianę ustroju Anglii z monarchicznego na republikański.

Zadanie 11. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	III. Dzieje nowożytne. 2. Europa w XVI–XVII w. Zdający: 6) opisuje następstwa rewolucji angielskich.

Zasady oceniania
1 pkt – za podanie prawidłowej nazw.
0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
Nazwa: merkantylizm

Zadanie 12.1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	III. Dzieje nowożytne. 6. Rzeczpospolita w XVIII w. Reformy oświeceniowe i rozbiory. Zdający: 1) charakteryzuje politykę Rosji […] wobec Rzeczypospolitej i wskazuje przejawy osłabienia suwerenności państwa polskiego; 2) charakteryzuje działania zmierzające do naprawy Rzeczypospolitej i walkę zbrojną o utrzymanie niepodległości w drugiej połowie XVIII w.

Zasady oceniania
1 pkt – za prawidłowe wyjaśnienie celu.
0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie
Celem Katarzyny II było zachowanie anachronicznego ustroju Rzeczypospolitej pod kontrolą Rosji (uniemożliwienie wprowadzenia zmian).

Zadanie 12.2. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	III. Dzieje nowożytne. 6. Rzeczpospolita w XVIII w. Reformy oświeceniowe i rozbiory. Zdający: 1) charakteryzuje politykę Rosji […] wobec Rzeczypospolitej i wskazuje przejawy osłabienia suwerenności państwa polskiego; 2) charakteryzuje działania zmierzające do naprawy Rzeczypospolitej i walkę zbrojną o utrzymanie niepodległości w drugiej połowie XVIII w.

Zasady oceniania
1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem.
0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
Rozstrzygnięcie: C
Przykładowe uzasadnienie: Przyznanie równych praw dysydentom (innowiercom) mogło budzić sprzeciw polskiej, w większości katolickiej szlachty, ponieważ dawało Rosji pretekst do ingerencji w wewnętrzne sprawy Rzeczypospolitej.

Zadanie 12.3. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	III. Dzieje nowożytne. 6. Rzeczpospolita w XVIII w. Reformy oświeceniowe i rozbiory. Zdający: 1) charakteryzuje politykę Rosji […] wobec Rzeczypospolitej i wskazuje przejawy osłabienia suwerenności państwa polskiego; 2) charakteryzuje działania zmierzające do naprawy Rzeczypospolitej i walkę zbrojną o utrzymanie niepodległości w drugiej połowie XVIII w.

Zasady oceniania
1 pkt – za prawidłową odpowiedź.
0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
Konfederacja barska [w Barze]

Zadanie 13.1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	III. Dzieje nowożytne. 5. Oświecenie, absolutyzm oświecony i rewolucje XVIII w. Zdający: 5) porównuje przyczyny oraz charakter rewolucji amerykańskiej i francuskiej.

Zasady oceniania
1 pkt – za prawidłowe wyjaśnienie.
0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie
Bilans handlowy w okresie 1745–1775 był korzystny dla Anglii, ponieważ eksportowała do swoich kolonii w Ameryce Północnej znacznie więcej towarów, niż importowała [kolonie były dla Anglii rynkiem zbytu].

Zadanie 13.2. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	III. Dzieje nowożytne. 5. Oświecenie, absolutyzm oświecony i rewolucje XVIII w. Zdający: 5) porównuje przyczyny oraz charakter rewolucji amerykańskiej i francuskiej.

Zasady oceniania
1 pkt – za prawidłowe wyjaśnienie.
0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie
Przyczyną gwałtownego załamania się wymiany handlowej między koloniami a metropolią angielską był wybuch wojny o niepodległość kolonii w Ameryce Północnej.

Zadanie 14.1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego […].	IV. Wiek XIX. 1. Europa napoleońska. Zdający: 4) charakteryzuje decyzje kongresu wiedeńskiego, z uwzględnieniem sprawy polskiej.

Zasady oceniania
1 pkt – za prawidłowe wyjaśnienie różnicy.
0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
Terytorium A (Wielkie Księstwo Poznańskie) było częścią Prus z ograniczoną autonomią. Terytorium C (Wolne Miasto Kraków) było państwem niezależnym, nad którym opiekę sprawowały trzy mocarstwa: Rosja, Prusy i Austria.

Zadanie 14.2. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego […].	IV. Wiek XIX. 4. Walka o niepodległość Polski w okresie niewoli narodowej. Zdający: 3) wyjaśnia przyczyny, charakter i skutki powstań narodowych.

Zasady oceniania
1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem.
0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
Rozstrzygnięcie: C
Przykładowe uzasadnienie:
Wolne Miasto Kraków [Rzeczpospolita Krakowska] została zlikwidowana na skutek nieudanego powstania z 1846 roku. Obszar tego państwa został wcielony do cesarstwa austriackiego.

Zadanie 15.1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego […].	IV. Wiek XIX. 4. Walka o niepodległość Polski w okresie niewoli narodowej. Zdający: 3) wyjaśnia przyczyny, charakter i skutki powstań narodowych.

Zasady oceniania
1 pkt – za prawidłową nazwę.
0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
Zasada suwerenności narodu

Zadanie 15.2. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego […].	IV. Wiek XIX. 4. Walka o niepodległość Polski w okresie niewoli narodowej. Zdający: 3) wyjaśnia przyczyny, charakter i skutki powstań narodowych.

Zasady oceniania
1 pkt – za prawidłowe wyjaśnienie.
0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie
Królestwo Polskie zerwało unię personalną z Rosją, co stało się bezpośrednią przyczyną wybuchu wojny między oboma państwami. [Stała się przyczyna agresji rosyjskiej, która doprowadziła do stłumienia powstania listopadowego].

Zadanie 16.1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego […].	IV. Wiek XIX. 4. Walka o niepodległość Polski w okresie niewoli narodowej. Zdający: 3) wyjaśnia przyczyny, charakter i skutki powstań narodowych.

Zasady oceniania
1 pkt – za prawidłową nazwę.
0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
Powstanie styczniowe

Zadanie 16.2. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego […].	IV. Wiek XIX. 5. Społeczeństwo polskie w okresie zaborów w XIX w. Zdający: 1) wyjaśnia wewnętrzne i zewnętrzne przyczyny odmiennego rozwoju gospodarczego ziem polskich w trzech zaborach;

Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem.
0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: Tak
Przykładowe uzasadnienie:
Galicja, dzięki prowadzonej przez konserwatystów i hr. Gołuchowskiego polityce, uzyskała szeroką autonomię w ramach monarchii austro-węgierskiej.

Zadanie 17. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego […].	IV. Wiek XIX. 3. Ideologie XIX w. Zdający: 2) wyjaśnia związki pomiędzy ideologiami liberalnymi i nacjonalistycznymi a europejskimi ruchami niepodległościowymi i zjednoczeniowymi […].

Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe wyjaśnienie różnicy z odwołaniem do elementów graficznych.
0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

Garibaldi był radykałem, dążył do zjednoczenia drogą działań militarnych (siłowych) (np. wyprawa tysiąca) i rewolucji społecznej – jego postawę charakteryzują haki, za pomocą których chce naciągnąć but symbolizujący Półwysep Apeniński. Cavour bardziej ufał dyplomatycznym zabiegom – mydło (łagodny sposób na wciągnięcie buta) w tym przypadku ma stanowić alternatywę dla rozwiązania proponowanego przez Garibaldiego.

Zadanie 18. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	V. Wiek XX. 1. I wojna światowa i rewolucje w Rosji. Zdający: 5) wyjaśnia zmiany zachodzące w polityce mocarstw wobec sprawy polskiej. 39. Sprawa polska w I wojnie światowej. Zdający: 1) charakteryzuje stosunek państw zaborczych do sprawy polskiej oraz opisuje poglądy zwolenników różnych orientacji politycznych. (G)

Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem.
0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: tak
Przykładowe uzasadnienie:
Akt 5 listopada został wydany przez cesarzy Niemiec i Austro-Wegier w 1916 roku. Zapowiadał utworzenie Królestwa Polskiego o bliżej nieokreślonych granicach i ustroju, celem było pozyskanie polskiego rekruta. Rysunek ukazuje białego orła w koronie (symbol Królestwa Polskiego)wypuszczonego z klatki rosyjskiej (krzyż prawosławny), wyzwolicielami są dwaj żołnierze – niemiecki (pikielhauba) i austriacki (charakterystyczna czapka).

Zadanie 19.1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego […].	III. Dzieje nowożytne. 2. Europa w XVI–XVII w. Zdający: 7) […] rozpoznaje główne dokonania epoki baroku.

Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłową nazwę.
0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

barok

Zadanie 19.2. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	V. Wiek XX. 1. I wojna światowa i rewolucje w Rosji. Zdający: 2) przedstawia genezę i charakteryzuje przebieg rewolucji rosyjskich w 1917 r. 2. Odrodzenie państwa polskiego po I wojnie światowej. Zdający: 2) charakteryzuje i ocenia postanowienia traktatu wersalskiego […]. (PP)

Zasady oceniania

1 pkt – za podanie dwóch prawidłowych nazw.
0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Źródło 1.: rewolucja bolszewicka (październikowa)
Źródło 2.: podpisanie traktatu wersalskiego

Zadanie 20.1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	V. Wiek XX. 5. II Rzeczpospolita. Społeczeństwo, gospodarka, kultura. Zdający: 1) charakteryzuje i ocenia dorobek gospodarczy II Rzeczypospolitej. 13. Polska w latach 1944–1948. Zdający: 13) rozpoznaje charakterystyczne cechy okresu odbudowy i przebudowy gospodarki, z uwzględnieniem reformy rolnej […].

Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do obu źródeł.
0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
Rozstrzygnięcie: źródło 1
Przykładowe uzasadnienie:
W źródle 1. jest mowa o terytorium II Rzeczpospolitej, o czym świadczą wymienione tam nazwy województw kresowych, np. nowogródzkiego, poleskiego czy wołyńskiego. W źródle 2. jest już informacja o parcelacji majątków będących własnością obywateli Rzeszy Niemieckiej, więc dotyczy ten akt prawny reformy rolnej z 1944 roku.

Zadanie 20.2. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.	V. Wiek XX. 5. II Rzeczpospolita. Społeczeństwo, gospodarka, kultura. Zdający: 1) charakteryzuje i ocenia dorobek gospodarczy II Rzeczypospolitej. 13. Polska w latach 1944–1948. Zdający: 13) rozpoznaje charakterystyczne cechy okresu odbudowy i przebudowy gospodarki, z uwzględnieniem reformy rolnej […].

Zasady oceniania
1 pkt – za podanie jednego podobieństwa i jednej różnicy.
0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie
Podobieństwo: W obu dokumentach jest mowa o tym, że celem reformy rolnej było tworzenie pełnorolnych gospodarstw z gospodarstw karłowatych i tworzenie nowych gospodarstw.
Różnica: W obu dokumentach są inne wielkości gospodarstw, które miały podlegać parcelacji.

Zadanie 21.1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego […].	V. Wiek XX. 4. Odbudowa niepodległości i życie polityczne II Rzeczypospolitej. Zdający: 3) opisuje główne ugrupowania polityczne II Rzeczypospolitej, ich aktywność w życiu politycznym oraz przywódców.

Zasady oceniania

1 pkt – za wyjaśnienie związku przyczynowo-skutkowego.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

W źródle 1. została zaprezentowana deklaracja władz państwowych odnośnie wyciągnięcia konsekwencji wobec liderów partii opozycyjnych. Źródło 2. Ilustruje w sposób satyryczny realizację owej deklaracji. Przywódcy opozycjo zostali bowiem aresztowani, oskarżeni i skazani na więzienie, karę odbywali w Brześciu nad Bugiem.

Zadanie 21.2. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego […].	V. Wiek XX. 4. Odbudowa niepodległości i życie polityczne II Rzeczypospolitej. Zdający: 3) opisuje główne ugrupowania polityczne II Rzeczypospolitej, ich aktywność w życiu politycznym oraz przywódców.

Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe wyjaśnienie.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Centrolew – sojusz partii centrowych i lewicowych zawiązany w 1929.
[PSL „Wyzwolenie”, PSL „Piast”, Narodowa Partia Robotnicza, PPS, Stronnictwo Chłopskie, Polskie Stronnictwo Chrześcijańskiej Demokracji].

Zadanie 22.1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego […].	V. Wiek XX. 14. Polska w latach 1948–1956. Zdający: 2) charakteryzuje system polityczny i społeczno-gospodarczy Polski w okresie stalinowskim;

Zasady oceniania
1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem.
0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
Rozstrzygnięcie: tak
Przykładowe uzasadnienie: Proces kurii krakowskiej i zawieszenie gazety, potem wstrzymanie numeru z powodu opublikowania tylko kurtuazyjnej informacji o śmierci Stalina wiązało tygodnik z losem prymasa, który wkrótce został uwięziony.

Zadanie 22.2. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego […].	V. Wiek XX. 14. Polska w latach 1948–1956. Zdający: 2) charakteryzuje system polityczny i społeczno-gospodarczy Polski w okresie stalinowskim.

Zasady oceniania
1 pkt – za podanie prawidłowego imienia i nazwiska.
0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
Stefan Wyszyński

Zadanie 23.1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego […].	V. Wiek XX. 15. Polska w latach 1956–1980. Zdający: 4) charakteryzuje relacje państwo-Kościół i ocenia rolę Kościoła w życiu społecznym;

Zasady oceniania
1 pkt – za prawidłową odpowiedź.
0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
1978

Zadanie 23.2. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego […].	V. Wiek XX. 15. Polska w latach 1956–1980. Zdający: 4) charakteryzuje relacje państwo-Kościół i ocenia rolę Kościoła w życiu społecznym; 5) charakteryzuje kulturę i życie codzienne w Polsce Ludowej.

Zasady oceniania

1 pkt – za sformułowanie dwóch argumentów.
0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

- Istotą przekazu informacyjnego było manipulowanie informacjami, o czym świadczy wskazówka na temat sposobu komentowania relacji z inauguracji pontyfikatu Jana Pawła II.
- Unikanie informacji niewygodnych lub dwuznacznych, które mogłyby spowodować niezadowolenie radzieckich władz.

Zadanie 24. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego […].	V. Wiek XX. 12. Europa Środkowo-Wschodnia po II wojnie światowej. Zdający: 2) wyjaśnia przyczyny zmian w polityce zagranicznej ZSRR i w polityce wewnętrznej państw satelickich ZSRR po 1956 r.; 4) wyjaśnia przyczyny rozpadu ZSRR i bloku wschodniego.

Zasady oceniania

1 pkt – za wyjaśnienie zawierające interpretację co najmniej dwóch elementów graficznych
0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

Rysunek jest krytycznym komentarzem do polityki *pieriestrojki* (przebudowy), którą zapoczątkował Michaił Gorbaczow (widoczny na rysunku). Ta polityka ukazana jest jako działanie inicjujące przewracanie się kostek domina, co w konsekwencji doprowadzi do upadku Związku Radzieckiego (skrót CCCP).

Zadanie 25. (0–12)

Temat 1. Scharakteryzuj i oceń zasady funkcjonowania demokracji ateńskiej. W pracy wykorzystaj materiały źródłowe (s. 23–24).

I. Chronologia historyczna. Zdający porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej […] dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych. II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny. III. Tworzenie narracji historycznej. Zdający tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym lub problemowym; dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego; dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje pozyskane informacje z różnych źródeł wiedzy.	IV. Starożytność. 2. Społeczeństwo, życie polityczne i kultura starożytnej Grecji. Zdający: 1) charakteryzuje geograficzne uwarunkowania cywilizacji greckiej; 2) porównuje formy ustrojowe greckich polis; 3) rozpoznaje dokonania kulturowe Greków w dziedzinie architektury, rzeźby, teatru, literatury, filozofii, nauki i identyfikuje je z ich twórcami; 4) identyfikuje dziedzictwo kultury greckiej w dorobku kulturowym Europy.

Kryteria oceniania

Poziom IV (9–12 pkt)	Zdający: • wyjaśnił złożoność zjawisk historycznych, ukazując różne ich aspekty, • poprawnie przeprowadził selekcję i hierarchizację wykorzystanych informacji; • trafnie i w pełni wykorzystał materiał źródłowy, • poprawnie wyjaśnił związki przyczynowo-skutkowe; • sformułował wnioski i ocenę oraz podsumował rozważania.
Poziom III (6–8 pkt)	Zdający: • dokonał celowej i trafnej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii, • w większości poprawnie ukazał związki przyczynowo-skutkowe, • przedstawił omawiane zagadnienia w ujęciu dynamicznym, • w większości wykorzystał materiał źródłowy, • podjął próbę formułowania wniosków.

Poziom II (3–5 pkt)	Zdający: • przedstawił częściową faktografię, która jest potrzebna do opracowania tematu, • podjął próbę uporządkowania podanej faktografii, • podjął próbę wyjaśnienia związków przyczynowo-skutkowych, • podjął próbę wykorzystania załączonych materiałów źródłowych i przywołania ich w tekście pracy.
Poziom I (1–2 pkt)	Zdający: • w kilku/kilkunastu zdaniach odniósł się do tematu, nawiązując do treści zawartych w materiale źródłowym, • podał kilka faktów związanych z tematem, zwykle bez wskazywania związków między nimi, • poprawnie umieścił rozważania w czasie i w przestrzeni, • podjął nieudolną próbę wykorzystania materiałów źródłowych.

Temat 2. Omów genezę, postanowienia i skutki unii polsko-litewskich do końca XV wieku. W pracy wykorzystaj materiały źródłowe (s. 24–25).

I. Chronologia historyczna. Zdający porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej […] dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych. II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny. III. Tworzenie narracji historycznej. Zdający tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym lub problemowym; dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego; dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje pozyskane informacje z różnych źródeł wiedzy.	IV. Średniowiecze. 7. Polska w XIV–XV w. Zdający: 1) opisuje rozwój terytorialny państwa polskiego w XIV–XV w.; 3) wyjaśnia międzynarodowe i wewnętrzne uwarunkowania związków Polski z Węgrami i Litwą w XIV–XV w.

Kryteria oceniania

Poziom IV (9–12 pkt)	Zdający: • wyjaśnił złożoność zjawisk historycznych, ukazując różne ich aspekty, • poprawnie przeprowadził selekcję i hierarchizację wykorzystanych informacji; • trafnie i w pełni wykorzystał materiał źródłowy, • poprawnie wyjaśnił związki przyczynowo-skutkowe; • sformułował wnioski i ocenę oraz podsumował rozważania.
Poziom III (6–8 pkt)	Zdający: • dokonał celowej i trafnej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii, • w większości poprawnie ukazał związki przyczynowo-skutkowe, • przedstawił omawiane zagadnienia w ujęciu dynamicznym, • w większości wykorzystał materiał źródłowy, • podjął próbę formułowania wniosków, • podjął próbę oceny.
Poziom II (3–5 pkt)	Zdający: • przedstawił częściową faktografię, która jest potrzebna do opracowania tematu, • podjął próbę uporządkowania podanej faktografii, • podjął próbę wyjaśnienia związków przyczynowo-skutkowych, • podjął próbę wykorzystania załączonych materiałów źródłowych i przywołania ich w tekście pracy.
Poziom I (1–2 pkt)	Zdający: • w kilku/kilkunastu zdaniach odniósł się do tematu, nawiązując do treści zawartych w materiale źródłowym, • podał kilka faktów związanych z tematem, zwykle bez wskazywania związków między nimi, • poprawnie umieścił rozważania w czasie i w przestrzeni, • podjął nieudolną próbę wykorzystania materiałów źródłowych.

Temat 3. Królewski majestat a szlachecka wolność. Przedstaw stosunki między władzą królewską a szlachtą w Rzeczypospolitej Obojga Narodów w okresie panowania Wazów.

I. Chronologia historyczna. Zdający porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych; dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych. III. Tworzenie narracji historycznej. Zdający tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym lub problemowym; dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego; dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje pozyskane informacje z różnych źródeł wiedzy.	III. Dzieje nowożytne 4. Rzeczpospolita Obojga Narodów w XVII w. Ustrój, społeczeństwo i kultura. Zdający: 2) wyjaśnia przyczyny kryzysów wewnętrznych oraz załamania gospodarczego Rzeczypospolitej w XVII w; 3) ocenia polską specyfikę w zakresie rozwiązań ustrojowych, struktury społecznej i modelu życia gospodarczego na tle europejskim; 4) charakteryzuje proces oligarchizacji życia politycznego Rzeczypospolitej; 5) charakteryzuje sarmatyzm jako ideologię i styl życia polskiej szlachty […].

Kryteria oceniania

Poziom IV (9–12 pkt)	Zdający: • zajął stanowisko i w pełni je uargumentował w różnych aspektach (politycznym, społeczno-gospodarczym i kulturowym), • poprawnie przeprowadził selekcję i hierarchizację wykorzystanych informacji, • poprawnie wyjaśnił związki przyczynowo-skutkowe, • sformułował wnioski i ocenę oraz podsumował rozważania.
Poziom III (6–8 pkt)	Zdający: • dokonał celowej i trafnej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii, • w większości poprawnie ukazał związki przyczynowo-skutkowe, • przedstawił omawiane zagadnienia w ujęciu dynamicznym, • podjął próbę formułowania wniosków, • podjął próbę oceny.
Poziom II (3–5 pkt)	Zdający: • przedstawił częściową faktografię, która jest potrzebna do opracowania tematu, • podjął próbę uporządkowania podanej faktografii, • podjął próbę wyjaśnienia związków przyczynowo-skutkowych.
Poziom I (1–2 pkt)	Zdający: • w kilku/kilkunastu zdaniach odniósł się do tematu, • podał kilka faktów związanych z tematem, zwykle bez wskazywania związków między nimi, • poprawnie umieścił rozważania w czasie i w przestrzeni.

Temat 4. Scharakteryzuj gospodarcze i społeczne przyczyny oraz następstwa podbojów kolonialnych państw europejskich w Azji i Afryce w XIX wieku.

I. Chronologia historyczna. Zdający porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych; dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych. III. Tworzenie narracji historycznej. Zdający tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym lub problemowym; dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego; dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje pozyskane informacje z różnych źródeł wiedzy.	IV. Wiek XIX. 1. Europa i świat w XIX w. Zdający: 2) analizuje […] gospodarcze i społeczne przyczyny oraz następstwa podbojów kolonialnych państw europejskich w Azji i Afryce.

Kryteria oceniania

Poziom IV (9–12 pkt)	Zdający: • zajął stanowisko i w pełni je uargumentował w różnych aspektach (politycznym, społeczno-gospodarczym i kulturowym), • poprawnie przeprowadził selekcję i hierarchizację wykorzystanych informacji, • poprawnie wyjaśnił związki przyczynowo-skutkowe, • sformułował wnioski i ocenę oraz podsumował rozważania.
Poziom III (6–8 pkt)	Zdający: • dokonał celowej i trafnej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii, • w większości poprawnie ukazał związki przyczynowo-skutkowe, • przedstawił omawiane zagadnienia w ujęciu dynamicznym, • podjął próbę formułowania wniosków, • podjął próbę oceny.
Poziom II (3–5 pkt)	Zdający: • przedstawił częściową faktografię, która jest potrzebna do opracowania tematu, • podjął próbę uporządkowania podanej faktografii, • podjął próbę wyjaśnienia związków przyczynowo-skutkowych.
Poziom I (1–2 pkt)	Zdający: • w kilku/kilkunastu zdaniach odniósł się do tematu, • podał kilka faktów związanych z tematem, zwykle bez wskazywania związków między nimi, • poprawnie umieścił rozważania w czasie i w przestrzeni.

Temat 5. Przymrozki i odwilże. Oceń politykę władz komunistycznych wobec twórców kultury w latach 1945–1989.

I. Chronologia historyczna. Zdający porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych; dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych. III. Tworzenie narracji historycznej. Zdający tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym lub problemowym; dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego; dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje pozyskane informacje z różnych źródeł wiedzy.	IV. Wiek XX. 14. Polska w latach 1948–1956. Zdający: 4) charakteryzuje zjawisko socrealizmu w literaturze i sztuce. 15. Polska w latach 1956–1980. Zdający: 5) charakteryzuje kulturę […] w Polsce ludowej.

Kryteria oceniania

Poziom IV (9–12 pkt)	Zdający: • zajął stanowisko i w pełni je uargumentował w różnych aspektach (politycznym, społeczno-gospodarczym i kulturowym), • poprawnie przeprowadził selekcję i hierarchizację wykorzystanych informacji, • poprawnie wyjaśnił związki przyczynowo-skutkowe, • sformułował wnioski i ocenę oraz podsumował rozważania.
Poziom III (6–8 pkt)	Zdający: • dokonał celowej i trafnej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii, • w większości poprawnie ukazał związki przyczynowo-skutkowe, • przedstawił omawiane zagadnienia w ujęciu dynamicznym, • podjął próbę formułowania wniosków, • podjął próbę oceny.
Poziom II (3–5 pkt)	Zdający: • przedstawił częściową faktografię, która jest potrzebna do opracowania tematu, • podjął próbę uporządkowania podanej faktografii, • podjął próbę wyjaśnienia związków przyczynowo-skutkowych.
Poziom I (1–2 pkt)	Zdający: • w kilku/kilkunastu zdaniach odniósł się do tematu, • podał kilka faktów związanych z tematem, zwykle bez wskazywania związków między nimi, • poprawnie umieścił rozważania w czasie i w przestrzeni.